

8^η Επανάληψη: «Προσωπική αντωνυμία ή Οριστικό Άρθρο», Ασκήσεις Ορθογραφίας

Οι **αντωνυμίες** που φανερώνουν τα τρία πρόσωπα του λόγου λέγονται **προσωπικές αντωνυμίες**. Τις χρησιμοποιούμε αντί για ονόματα, για να δείξουμε σε ποιον αναφερόμαστε.
(διαβάζω από το βιβλίο Γλώσσας, ά τεύχος, σελ. 65)

- Ποιον θέλεις; - **Εσένα.**
Να φύγεις **εσύ**, όχι **εγώ!**
Με πήρε τηλέφωνο ο Απόλλωνας.

Ενικός Αριθμός			
α'	προσ.	εγώ	εμένα (μου, με)
β'	προσ.	εσύ	εσένα (σου, σε)
γ'	προσ.	αυτός, -ή, -ό	αυτού, αυτής, αυτόν, -ήν, -ό (τος, τη, το, του, της, τον, την)
Πληθυντικός Αριθμός			
α'	προσ.	εμείς	εμάς (μας)
β'	προσ.	εσείς	εσάς (σας)
γ'	προσ.	αυτοί, -ές, -α	αυτών, αυτούς, αυτές (τοι, τες, τα, τους, τις)

Οι προσωπικές αντωνυμίες σχηματίζουν δύο τύπους: τους **δυνατούς** και τους **αδύνατους**. Αδύνατοι είναι αυτοί που βρίσκονται μέσα στις παρενθέσεις (π.χ.: μου, σου, του ...). Όλοι οι άλλοι αποτελούν τους δυνατούς τύπους.

Πώς μπορούμε να διακρίνουμε τις προσωπικές αντωνυμίες από το οριστικό άρθρο;

Για να ξεχωρίσουμε τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών από τα οριστικά άρθρα, θυμόμαστε ότι: οι **προσωπικές αντωνυμίες** συνοδεύουν **ρήματα**, ενώ τα **άρθρα** συνοδεύουν τα **ουσιαστικά και τα επίθετα**.

8^η Επανάληψη: «Προσωπική αντωνυμία ή Οριστικό Άρθρο», Ασκήσεις Ορθογραφίας

Π.χ. Δεν **το** άκουσα. (προσωπική αντωνυμία)
Αγόρασα **το** παγωτό για εσένα.(οριστικό άρθρο)
Δεν **τους** βρήκα πουθενά.(προσωπική αντωνυμία)
Διάβασα **τους** «Πέρσες» του Αισχύλου. (οριστικό άρθρο)

1. Κυκλώνω τα άρθρα στις παρακάτω προτάσεις.

- Φώναξες τον κ. Γιώργο;

- Ναι, τον φώναξα.

- Άκουσες τα νέα;

- Όχι δεν τα άκουσα.

- Της έδωσες το μολύβι που δανείστηκες;

- Χτυπάει το τηλέφωνο, μαμά.

- Μπορείς, Θοδωρή, να πας να το σηκώσεις;

« Αρμάντο, πάρε τους φίλους σου να τους καλέσεις στο σπίτι μας», είπε ο μπαμπάς του.

2. Υπογραμμίζω τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας στις παρακάτω προτάσεις.

- Της φώναξες της Μαρίας να έρθει στην τάξη;

- Τον είδατε καθόλου τον Νίκο στην αυλή;

- Η γιαγιά μας έδωσε χρήματα να αγοράσουμε παγωτό.

- Όταν δείτε τον Ιάκωβο, να του πείτε ότι τον θέλω.

- Η Ελπίδα έβαλε τα βιβλία της στην τσάντα της, για να τα έχει έτοιμα όταν χτυπήσει το κουδούνι.

8^η Επανάληψη: «Προσωπική αντωνυμία ή Οριστικό Άρθρο», Ασκήσεις Ορθογραφίας

3. Συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων με τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας.

- Θα ρωτήσεις την Εύη για την άσκηση;
Θα _____ ρωτήσω.
- Συζητήσατε με το δήμαρχο που θα όλα τα προβλήματα της γειτονιάς μας;
Όχι, δεν _____ συζητήσαμε.
- Τι δώρο πήρες στον Πέτρο για τα γενέθλιά του;
_____ πήρα ένα βιβλίο.
Εγώ θα _____ πάρω ένα επιτραπέζιο παιχνίδι.
- Γνωρίζετε αυτόν τον κύριο που είναι στην πόρτα του σχολείου μας;
Δεν _____ γνωρίζουμε.
- Που θα περάσετε τις καλοκαιρινές σας διακοπές;
Θα _____ περάσουμε στα νησιά μας.

4. Απαντώ στις ερωτήσεις, αντικαθιστώντας τα ουσιαστικά με τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας.

- π.χ. Έκλεισες την πόρτα; ---- Την έκλεισα.
Άκουσες το κουδούνι; ---- _____
Είδες την Ήλια; ---- _____
Λύσατε την άσκηση; ---- _____
Διαβάσατε το μάθημα; ---- _____
Πήρατε την μπάλα στην αυλή; ---- _____

8^η Επανάληψη: «Προσωπική αντωνυμία ή Οριστικό Άρθρο», Ασκήσεις Ορθογραφίας

5. Στο παρακάτω κείμενο, κυκλώνω τα άρθρα και υπογραμμίζω τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας.

Το περιβάλλον: Πώς μπορούμε να το βοηθήσουμε;

«Το περιβάλλον είναι υπόθεση όλων μας».

Το σύνθημα που κυριαρχεί στις μέρες μας, μεταφράζεται σαν «όλοι οι άλλοι» εκτός από εμάς. Πώς μπορούμε λοιπόν την προστασία του περιβάλλοντος να την κάνουμε δική μας υπόθεση να την υιοθετήσουμε στην καθημερινότητά μας.

Ας μειώσουμε τα απόβλητά μας, ας τα διαχωρίσουμε και ας τα ανακυκλώσουμε. Τα «μιας χρήσεως» προϊόντα είναι βολικά αλλά επιβαρυντικά, γιατί το μολύνουν. Ας επαναχρησιμοποιήσουμε τα άχρηστα αντικείμενα, ας τους χαρίσουμε ένα κύκλο ζωής, ας τους διασφαλίσουμε μια νέα χρήση κι ας τα απορρίψουμε με περίσκεψη ως την τελευταία λύση.

Ας διαφυλάξουμε το πολύτιμο αγαθό, το νερό. Ας μην το αφήνουμε να τρέχει χωρίς να το χρησιμοποιούμε. Ας μη το σπαταλάμε αλόγιστα. Ας εξοικονομήσουμε ενέργεια. Ας την χρησιμοποιήσουμε χωρίς υπερβολές. Ας γίνουμε πρεσβευτές περιβαλλοντικής νοοτροπίας. Ας τους παρακινήσουμε όλους να κάνουν το ίδιο.

Μα θα μπορούσες να αναρωτηθείς: «Εγώ θα τον σώσω τον πλανήτη;» Μία απάντηση με «ναι» ή «όχι» ίσως να μην έχει και ιδιαίτερη σημασία, όμως θα λέγαμε με απόλυτη βεβαιότητα ότι, «αξίζει να το προσπαθήσουμε και να το κάνουμε σημαία μας».

Στον παρακάτω σύνδεσμο θα βρείτε ένα παιχνίδι για τα άρθρα και τις προσωπικές αντωνυμίες.

<http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/askisis%20nea/art-hro-antonimia-NπE-1.htm>

8^η Επανάληψη: «Προσωπική αντωνυμία ή Οριστικό Άρθρο», Ασκήσεις Ορθογραφίας

Για να θυμηθούμε πάλι μερικές λέξεις από την οικογένεια του ρήματος **ποιώ**

ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ : ποίημα , ποιητής , ποίηση, ποιήτρια , ποιητικός , -ή , -ό.

ΣΥΝΘΕΤΕΣ :

- ❖ **Ρήματα** (με το *ποιώ* ως β' συνθετικό) : αξιοποιώ, μεγαλοποιώ, γελοιοποιώ, προσποιούμαι, προειδοποιώ, προσωποποιώ, συνειδητοποιώ, τραγικοποιώ, χρησιμοποιώ, κ.ά.
- ❖ **Ουσιαστικά** σε – ποίηση : αξιοποίηση , μεγαλοποίηση, γελοιοποίηση, προσποίηση, προειδοποίηση, προσωποποίηση, συνειδητοποίηση, χρησιμοποίηση, κ.ά.
- ❖ **Ουσιαστικά** σε –ποιός : αρτοποιός , γελωτοποιός, επιπλοποιός, ηθοποιός, υποδηματοποιός, φαρμακοποιός, ωρολογοποιός, ειρηνοποιός, κακοποιός, κ.ά.
- ❖ **Ουσιαστικά** σε –ποιείο : αρτοποιείο, επιπλοποιείο, υποδηματοποιείο, ωρολογοποιείο, κ.ά.
- ❖ **Επίθετα** σε –ποιητός : χειροποίητος, μηχανοποίητος, αχρησιμοποίητος , προσποιητός , κ.ά.

6. Διαβάζω τις παραπάνω λέξεις και απαντώ.

- Κατασκευάζει και επισκευάζει ρολόγια. = _____
- Είναι ο Οδυσσέας Ελύτης. = _____
- Πρωταγωνιστεί σε ταινίες. = _____
- Αυτός που δεν έχει χρησιμοποιηθεί. = _____
- Αλλιώς ο διασκεδαστής. = _____
- Ο Γεώργιος Σεφέρης έχει γράψει σπουδαία... = _____
- Πουλά αλλά και φτιάχνει φάρμακα. = _____
- Το σχήμα του λόγου με το οποίο αποδίδουμε ανθρώπινες ιδιότητες σε έμψυχα (π.χ. ζώα), σε άψυχα (π.χ. βουνά) και μετατρέπονται σε ζωντανά πρόσωπα, ονομάζεται...

π.χ. Τα αστέρια κουβέντιαζαν με το φεγγάρι.

